

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 181/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. N. Cs., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., K., pre namietané porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 3 T 8/05 zo 14. mája 2008 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 To 84/2008 z 28. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. N. Cs. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2009 doručená sťažnosť Ing. N. Cs., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. K., K., pre namietané porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 8/05 zo 14. mája 2008 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 To 84/2008 z 28. januára 2009.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

„Rozsudkami Okresného súdu Košice I sp. zn. 3T 8/05 z 12. 3. 2007 a 3. 12. 2007 bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby Okresného prokurátora Košice I, ktorý ho žaloval pre skutok, ktorý okresný prokurátor právne kvalifikoval ako trestný čin sexuálneho násillia v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 241a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005... Sťažovateľ bol oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že tento skutok spáchal.

Tieto rozsudky Krajský súd v Košiciach zrušil uzneseniami 7 To 52/2007 zo dňa 21. 7. 2007 a 7 To 16/2008 zo dňa 26. 2. 2008 a vec vrátil na nové prejednanie a doplnenie dokazovania... Doplnené dokazovanie vyznelo v prospech sťažovateľa. Hlavne z policajného oznámenia vysvitlo že poškodená pôvodne uviedla, že ju prepadli dvaja, ktorých nevie popísať následne odstupom času už ale tvrdila, že ju napadol len jeden páchatel'.

Vzhľadom k tomu, že krajský súd aj napriek doplnenému dokazovaniu trval na svojom pôvodnom pokyne o uznaní viny sťažovateľa, okresný súd viazaný názorom krajského súdu sťažovateľa uznal vinným z daného skutku rozsudkom 3 T 8/05 zo dňa 14. 5. 2008 podľa § 241a ods. 1 Tr. zákona na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov a podľa § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 Tr. zák. sa výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov.

Proti tomuto sa sťažovateľ odvolal a vzniesol aj námietku zaujatosti proti členom senátu...

Po nevyklúčení sudcov títo rozhodovali o odvolaní sťažovateľa a o svojom nariadení ako má postupovať okresný súd. Tento senát odvolanie sťažovateľa zamietol uznesením 7 To 84/2008 z 28. 1. 2009.

Sťažovateľ pociťuje týmto postupom krivdu, pretože bol uznaný vinným zo skutku, ktorého sa nedopustil a je toho názoru, že boli porušené jeho práva a bol bez právneho podkladu uznaný vinným.

Podľa názoru sťažovateľa bol v jeho neprospech porušený tuzemský zákon najmä v ustanoveniach § 2 ods. 5, 6 Tr. poriadku účinného do 31. 12. 2005 (ďalej len Tr. por.), § 258 ods. 1 písm. c) Tr. por. ... ktoré porušenie spočíva v tom, že aj napriek doplnenému dokazovaniu, ktoré vyznelo v prospech sťažovateľa súd bez ďalšieho dokazovania vyslovil názor, že sťažovateľ sa daného skutku dopustil aj napriek rozporov vo výpovediach poškodenej, vykonaným dôkazom, vyšetrovaciemu pokusu atď.. Okresný súd sťažovateľa

uznal vinným len na základe právneho názoru krajského súdu, bez toho, aby bol senát okresného súdu presvedčený o jeho vine, k čomu sťažovateľa vedie aj tá skutočnosť, že bol okresným súdom dva krát oslobodený a aj doplnené dokazovanie vyznelo v jeho prospech.

Napokon obidva súdy ďalej porušili zákon v nasledujúcom rozsahu: Konali s ust. Čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože doba 4 rokov nie je primeraná na prejednanie a rozhodnutie vo veci v takej jednoduchej veci...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„1. Krajský súd v Košiciach uznesením 7 To 84/2008 z 28. 1. 2009 v trestnej veci sťažovateľa Ing. N. Cs. ... porušil jeho práva uvedené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

2. Okresný súd Košice I rozsudkom 3 T 8/05 zo dňa 14. 5. 2008 v trestnej veci sťažovateľa Ing. N. Cs. ... porušil jeho práva uvedené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné náležitosti návrhu podľa § 20, ako aj

osobitné náležitosti sťažnosti podľa ustanovenia § 50 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o porušení jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozsudkom okresného súdu a krajského súdu, pretože podľa jeho názoru na základe nesprávne zisteného skutkového stavu a vykonaného dokazovania ho tieto sudy uznali vinným zo spáchania trestného činu, o ktorom tvrdil, že sa ho nedopustil. V tomto videl sťažovateľ porušenie zásad spravodlivého procesu, pričom dodal, že oba sudy porušili aj jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže o jeho trestnej veci rozhodovali 4 roky.

Pri prerokovaní námietok sťažovateľa z hľadiska možného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 8/05 zo 14. mája 2008 ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Je nepochybné, že proti rozsudku okresného súdu mal sťažovateľ právo podať odvolanie. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ toto právo využil a proti prvostupňovému rozsudku podal opravný prostriedok, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn.

7 To 84/2008 z 28. januára 2009. Z uvedeného teda vyplýva, že námietka porušenia práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v podobe podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu bola predmetom rozhodovania krajského súdu, ktorý svoj právny názor vyjadril v označenom uznesení tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol.

Vzhľadom na to, že na preskúmanie rozsudku okresného súdu bol v prvom rade povolaný krajský súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09).

V časti sťažnosti sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v jeho trestnej veci.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd zistil, že o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 To 84/2008-319 z 28. januára 2009 tak, že ho zamietol, čím zároveň došlo k právoplatnému skončeniu konania. Predmetné uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 21. apríla 2009 a jeho právnomu zástupcovi 8. apríla 2009. Sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie označeného práva bola ústavnému súdu doručená 4. júna 2009.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, III. ÚS 172/05) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len

vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím vo veci.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 7 To 84/2008-319 z 28. januára 2009.

Ústavný súd zistil, že o obžalobe na sťažovateľa za trestný čin sexuálneho násillia v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 a § 241a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 3 T 8/05-215 z 12. marca 2007 tak, že ho oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že tento skutok spáchal. Prvostupňový rozsudok bol však na základe odvolania prokurátora uznesením krajského súdu č. k. 7 To 52/2007-231 z 21. júna 2007 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol. Následne okresný súd rozsudkom č. k. 3 T 8/05-260 z 5. decembra 2007 opäť sťažovateľa oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal. Proti prvostupňovému rozsudku sa opäť odvolal prokurátor, na základe čoho krajský súd uznesením č. k. 7 To 16/2008-276 z 26. februára 2008 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Napokon okresný súd rozsudkom č. k. 3 T 8/05-290 zo 14. mája 2008 uznal sťažovateľa vinným zo spáchania označeného trestného činu a odsúdil ho na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieneným odkladom výkonu tohto trestu na skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov.

Proti označenému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, čo do výrokov o vine a treste z dôvodu, že podľa jeho vyjadrenia sa tohto skutku nedopustil. O jeho odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 To 84/2008-319 z 28. januára 2009 tak, že ho zamietol.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu okrem iného vyplýva:

„Správne postupoval okresný súd, keď vyhodnotil v neprospech obžalovaného výpoveď poškodenej A. V., ktorá jednoznačne a prehľadne popísala útok obžalovaného na jej osobu, ako i ďalšie jeho pokusy v nasledujúcich dňoch. Taktiež výpovede svedkov, jej druha P. G. a jej syna mal. M. V. sú tiež vo vzájomnej zhode navzájom a tvoria ucelenú logickú štruktúru. O vierohodnosti výpovede poškodenej, jej maloletého syna, ako i druha nemal krajský súd žiadnych pochybností a ich postup ako chceli zistiť totožnosť obžalovaného, bol logický a jednoznačne svedčí, že sa skutok stal, lebo v opačnom prípade by poškodená nemala dôvod sa báť a zisťovať totožnosť obžalovaného.

V súlade s týmito dôkazmi sú aj závery znalkyne z odboru psychológie, ktorá vyšetrila obžalovaného, poškodenú, druha poškodenej i manželku obžalovaného. Znalkyňa dospela k jednoznačným záverom, že výpoveď poškodenej je objektívna, bez skresľovania udalostí, ktoré prežila. Schopnosti obžalovaného Ing. N. Cs. znalkyňa vyhodnotila, že sú na takej úrovni, že mu umožňujú, aby vypovedal pravdivo, ale má sklon ku klamaniu a zastieraniu a vyhýba sa priamym odpovediam.

U svedka P. G. zistila, že nemá poruchu vnímania, vie správne rozlišovať následnosť dejov, časovo je správne orientovaný, má sklon k otvorenému vyjadrovaniu sa, neklame a je objektívny. Manželku obžalovaného Ing. Cs. hodnotila, že je osobnostne prispôsobilá, uzavretá, je rada v centre pozornosti a túži po uznaní. Pri hodnotení psychologických testov zistila, že sa vyjadrovala opatrne, mala snahu skrývať podstatu, klamala, pričom šlo o zámerné klamanie, ku ktorému mohla byť donútená alebo ovplyvnená inou osobou.

I krajský súd dospel k záveru, že vyššie uvedené dôkazy tvoria ucelenú a logickú štruktúru, preto správne postupoval okresný súd, keď uznal obžalovaného za vinného zo spáchania trestného činu pokusu sexuálneho násillia podľa § 8 ods. 1, § 241a ods. 1 Tr. zákona.

Na druhej strane vo vzťahu k tvrdeniam obžalovaného na svoju obhajobu, krajský súd konštatuje, že k určitým menším nezrovnalostiam pri popise osoby obžalovaného,

hlavne jeho oblečenia, je možné pripísať momentálnemu psychickému rozrušeniu poškodenej, v ktorom sa nachádzala. Taktiež i výpoveď samotného obžalovaného nebola vždy jednotná a ucelená a rozpory vo svojej výpovedi odstrániť nevedel. Taktiež znalecký posudok MUDr. D. Cs., v ktorom konštatuje, že obžalovaný nevykazuje známky prítomnosti násilia pri realizácii heterosexuálneho pohlavného aktu, sám osebe neznamená, že sa obžalovaný takéhoto konania nedopustil.

Zo správy č. l. 246, ktorú zaslala v rámci doplnenia dokazovania okresnému súdu A., a. s., je možné zistiť, že neevidujú žiadnu poisťnú zmluvu, ktorú by obžalovaný Ing. N. Cs. sprostredkoval, resp. uzatvoril dňa 26. 3. 2004. I tento dôkaz nesvedčí jednoznačne o tom, že obžalovaný mal oblečené rifle a nie sako a kabát, ako tvrdila poškodená. Obžalovaný totiž mohol jednať s klientmi v záujme uzavretia poisťnej zmluvy, avšak k uzavretiu samotnej zmluvy nemuselo dôjsť, čo znamená, že mohol byť oblečený tak, ako tvrdila poškodená.

Krajský súd poukazuje na vecné a zákonné dôvody rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Rovnako krajský súd nezistil pochybenie okresného súdu ani pri určení druhu a výmery trestu u obžalovaného. Trest, ktorý bol obžalovanému uložený okresným súdom zodpovedá hľadiskám uvedeným v § 23 ods. 1 Tr. zák. a § 31 ods. 1 Tr. zák. Osoba obžalovaného je v napadnutom rozsudku hodnotená plne v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. Okresný súd správne dospel k záveru, že u obžalovaného Ing. N. Cs. sú splnené zákonné podmienky pre uloženie trestu odňatia slobody. Krajský súd má za to, že uložený trest odňatia slobody okresným súdom v trvaní 2 rokov, ktorého výkon mu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu 2 rokov, splní u obžalovaného účel trestu sledovaný individuálnou i generálnou prevenciou.“

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho skutkové zistenia. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým

prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, III. ÚS 314/08, IV. ÚS 44/08, III. ÚS 133/09).

Vychádzajúc z citovanej judikatúry, z obsahu námietok sťažovateľa, ako aj z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu dospel ústavný súd k záveru, že napadnuté uznesenie treba kvalifikovať ako ústavne konformné a zlučiteľné s obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Odvolací súd v uznesení stručne opísal skutok, ktorý bol sťažovateľovi kladený za vinu, podstatu prvostupňového rozsudku, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným a ktorým mu bol uložený trest, pričom v neposlednom rade uviedol aj argumenty sťažovateľa proti obžalobe. V ďalšej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia predstavil dôkazy vykonané v priebehu trestného konania, ktorými boli najmä výpovede sťažovateľa (obžalovaného), poškodenej, svedkov, ako aj závery znaleckých posudkov. Podľa názoru ústavného súdu niet pochybností o tom, že krajský súd vyhodnotil spomínané dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu. V nadväznosti na to potom odvolací súd v namietanom uznesení jednoznačne vyslovil, ktoré dôkazy vyhodnotil ako nespochybniteľne preukazujúce vinu sťažovateľa. Samozrejme, zaoberal sa aj dôkazmi, ktoré uvádzal sťažovateľ na svoju obhajobu, avšak tieto dôkazy krajský súd vyhodnotil ako také, ktoré jednoznačne nepreukazovali, že by skutok nespáchal sťažovateľ.

Aj napriek tomu, že sťažovateľ prejavil nespokojnosť s namietaným uznesením krajského súdu z dôvodu nedodržania zásad spravodlivého procesu, ústavný súd sa nedomnieva, aby toto rozhodnutie vykazovalo znaky svojvoľnosti. Naopak závery

krajského súdu vyslovené v označenom rozhodnutí je potrebné charakterizovať ako logické a celkom legitímne.

Ústavný súd po ústavnej konfrontácii, ktorej podrobil uznesenie krajského súdu s námietkami sťažovateľa, nezistil zo strany krajského súdu taký výklad a aplikáciu Trestného zákona a Trestného poriadku, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. To, že odvolací súd nerozhodol v súlade s očakávaním sťažovateľa, ešte neznamená, že došlo k porušeniu zásad spravodlivého procesu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2009